

Ölkəmiz dünyada etibarlı tərəfdaş kimi qəbul edilir

Dünya var olandan belədir: iqtisadi cəhətdən zəif olanlar siyasi güc mərkəzinə çevrilə bilməzlər... Müdriklər əbəş yerə deməyiblər ki, siyasətin açarı iqtisadiyyatın əlindədir. Bu gün vətəninə se-vən, dövlətinin gücü ilə qururlanan hər bir vicdanlı Azərbaycan vətəndaşının iftixar etməyə haqqı var ki, öz hərbi, siyasi, iqtisadi qüdrəti ilə "mənim ölkəm" nəinki Cənubi Qafqaz regionunun, hətta dünyanın ən nüfuzlu iqtisadi-siyasi güc mərkəzlərinin ən etibarlı tərəfdaşı kimi qəbul etdiyi mərkəzə çevrilməkdədir.

Azərbaycanın xarici siyasəti məhz müstəqillik prinsipinə əsaslanır, milli maraqların qorunmasına xidmət edir. Respublikamız xarici siyasi əlaqələrini, iqtisadi, hərbi, humanitar və digər sahələrdə müttəfiqlərini, əməkdaşlıq etdiyi ölkə və beynəlxalq təşkilatları özü seçir. Azərbaycan Avropa ilə Asiyanın kəsişməsində yerləşən bir ölkə olaraq iki regionu siyasi, mədəni, o cümlədən iqtisadi cəhətdən bir-birinə yaxınlaşdırır. Cənubi Qafqaz geosiyasi məkanında lider dövlət kimi çıxış edən ölkəmiz özünün çoxvektorlu və balanslaşdırılmış xarici siyasət strategiyası ilə həm ikitərəfli münasibətlər kontekstində, həm də çoxşaxəli əlaqələr fonunda yerləşdiyi regionun geosiyasi və geoiqtisadi, bir sözlə, geostrategi təhlükəsizliyinə fundamental töhfələr verməkdə və regional miqyaslı, global xarakterli əməkdaşlıqlar platformasının mərkəzi oyunçusu rolunu oynamaqdadır. Fikrimizi bir qədər də dəqiq ifadə etmiş olsaq, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən çoxşaxəli və balanslaşdırılmış xarici siyasət kursu Azərbaycan Respublikasının milli dövlət kimi müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində gücünü və mövqeyini günbəgün möhkəmləndirməkdədir. Elə bunun məntiqi nəticəsidir ki, Azərbaycan dünyada regional iqtisadi güc mərkəzindən global strateji tərəfdaş kimi tanınır.

Hazırda Azərbaycan dünyanın enerji bazarında aparıcı ixracatçılardan və tərəfdaşlardan birinə çevrilib. Ölkəmiz sahib olduğu zəngin enerji ehtiyatlarından səmərəli şəkildə istifadə etməklə beynəlxalq miqyasda enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynayan Cənubi Qafqaz regionunun aparıcı milli aktoru - lider dövləti, təhlükəsizlik və inkişaf qaranlı kimi çıxış edir.

Avropa dövlətlərinin enerji təminatında həlledici rol oynayan Azərbaycan hər il zəngin neft və qaz ehtiyatlarının həcmi artırmaqla yeni ixrac marşrutlarının yaradılmasına imza atdı. Respublikamızın enerji sahəsində diversifikasiya siyasəti dünya yanacaq bazarına yeni keyfiyyət dəyişiklikləri gətirdi. Ukraynada davam edən müharibə səbəbindən qaz böhranı yaşayan Avropa enerji mənbələrini şaxələndirmək üçün yeni yollar axtarırdı. Bu axtarışlar Bakıdan Gürcüstan və Türkiyə vasitəsilə Avropaya uzanan 3500 kilometrlik "Cənub qaz dəhlizi"nin əsas iştirakçılarından biri olan Azərbaycana marağı artırmaqla ölkəmiz arasında enerji sahəsində əlaqələri daha da dərinləşdirdi. Qaz ixracını Qərbdə doğru genişləndirən Azərbaycan 18 iyul 2022-ci ildə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında "Avropa Komissiyası tərəfindən təmsil olunan Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan Respublikası arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" imzalamaqla Gürcüstan və Türkiyəyə qaz tədarük edən ölkəmiz artıq Avropanın 10 ölkəsi ilə müqavilələr bağladı. Onu da qeyd edək ki, mütəxəssislər Azərbaycanın uzun illər dünya bazarında böyük qaz tədarükçüsü kimi etibarlı təchizatçı olacağına inanırlar. Hazırda Azərbaycanın təbii qaz ixracının 50 faizi Avropa ölkələrinin payına düşür.

Onu da qeyd edək ki, reallaşdırılan rəşional və praqmatik xarici siyasət kursu sayəsində Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatındakı mövqeyi güclənməkdə, eyni zamanda reytingi artmaqdadır. Bu gün dünyanın siyasi xəritəsində Azərbaycanın dəstəyi olmadan, rəyi nəzərə alınmadan hər hansı regional prosesləri müzakirə və həll etmək mümkün deyil. İstənilən sahədə global danışıqların aparıldığı platformalarda ölkəmiz mütləq təmsil olunur və əsas söz sahibi kimi çıxış edir. Azərbaycanın mötəbər

beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etməsi, nüfuzlu və güclü milli dövlətlərin, həmçinin beynəlxalq qurumların ölkəmizlə əməkdaşlığa xüsusi əhəmiyyət verməsi dövlətimizin yüksək beynəlxalq nüfuzunu əks etdirməkdədir.

Son illərin hadisələri birmənalı şəkildə Cənubi Qafqaz regionunun lider dövləti kimi Azərbaycanın müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində mövqelərini olduqca möhkəmləndirdiyini təsdiq edir. Dünyada təkə əhalisinin sayına görə yox, həm də əsas güc mərkəzi kimi qəbul edilən Çin Xalq Respublikası ilə dostluq, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq və etibarlı tərəfdaşlığa əsaslanan əlaqələrin uğurlu inkişafı ölkəmizin beynəlxalq aləmdə yalnız iqtisadi qüdrətinə deyil, həm də siyasi mövqeyinə, aparılan müstəqil siyasətə münasibətdir.

Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilən "Şərq-Qərb", "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat marşrutları iki ölkə arasında etibarlı platforma yaradır. Xatırladaq ki, Azərbaycan Çinin global təşəbbüsü olan "Kəməş və yol" layihəsini dəstəkləyən ilk dövlətlərdən biri olub. Bu təşəbbüs çərçivəsində Azərbaycan həm Çin, həm də digər Asiya və Avropa ölkələri üçün strateji tranzit ölkəsinə çevrilib. Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu və digər nəqliyyat infrastrukturuları bu istiqamətdə əməkdaşlığın texniki və logistik əsaslarını təmin edir. Eyni zamanda Azərbaycan beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini əsas götürərək Çinin ərazi bütövlüyünə dəstəyini daim ifadə edib.

Cənubi Qafqazın lideri olan Azərbaycan xarici siyasət strategiyası ilə həm ikitərəfli münasibətlər kontekstində, həm də çoxşaxəli əlaqələr fonunda yerləşdiyi regionun inkişafına mühüm töhfələr verir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin global miqyaslı bir siyasətçi olduğunu onun Avrasiyanın əsas ölkələri arasındakı münasibətlərdə birləşdirici rolu, digər bölgələrdə dərin köklü münəqişələrin aradan qaldırılması istiqamətində sülhə yönəlik bərişdirici səyləri bir daha təsdiqləyir. Son illər türk dövlətləri birliyinin gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılmaqdadır. Bu tarixi prosesdə ölkəmiz xüsusi rol oynayır. Bu ideyanın əsas müəlliflərindən olan cənab İlham Əliyev bu gün türk dünyasının liderlərindən biri kimi qəbul olunur. Bu etimad sayəsində Azərbaycan bəzi ölkələr arasında yaranmış problemlərin həllində vasitəçilik edir.

2015-ci ildə Rusiyaya məxsus hərbi qırıqı təyyarənin Türkiyə ərazisində vurulması ilə iki ölkə arasında yaranan gərginlik dövlətimizin başçısının vasitəçiliyi ilə həllini tapdı.

Aprel ayının birinci üngünlüyündə ADA Universitetində "Yeni dünya nizamına doğru" mövzusunda keçirilən beynəlxalq forumda çıxışı zamanı dövlətimizin başçısı Türkiyə və İsrail arasında yaşanan gərginlikdən danışıarkən demişdir: "Türkiyə ilə İsrailin ilk dəfə bərişmasında Azərbaycan vasitəçilik edib. İlk böhran zamanı biz fəal rol oynadıq ki, bu iki ölkənin mövqeyini bir-birinə yaxınlaşdıraraq".

Hər iki ölkənin Azərbaycanın yaxın dostu olduğunu diqqətə çatdıran dövlətimizin başçısı əlavə etmişdir: "Türkiyə ilə müttəfiq ölkəyik. Biz 2021-ci ildə Şuşa Bəyannaməsini imzalamışıq və rəşmi olaraq müttəfiq". İsrailin də Azərbaycan üçün dost ölkə olduğunu vurğulayan Prezident bildirib ki, bu qarşılıqlı dostluq müxtəlif çətin vəziyyətlərdə uzun illərdir özünü büruzə verib. Ona görə də bu iki ölkə arasında olan hər hansı bir anlaşılmazlıq bizi narahat edir.

Beynəlxalq problemlərin müzakirəsində ölkəmizin ədalətli mövqeyi, hər iki tərəfdən Azərbaycan lideri İlham Əliyevin şəxsiyyətinə göstərilən hörmət və etimad bu gün də Türkiyə-İsrail münasibətlərinin tənzimlənməsi üçün əlverişli mühit yaradır.

Bu məqamda olduqca vacib İran-Azərbaycan münasibətlərini də diqqətdən qaçıрмаq mümkün deyil. Prezident Məsud Pezeşkianın ölkəmizə rəşmi səfərini iki qonşu ölkə arasında münasibətlərdə yeni mərhələnin başlanğıcı hesab etmək olar. Səfərin əsas məqsədi mövcud əlaqələri daha da genişləndirmək və gələcək üçün davamlı tərəfdaşlıq platforması yaratmaq idi. Bu səfər həm Azərbaycan, həm də İran üçün tarixi və strateji baxımdan xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Dövlət başçılarının verdiyi bəyannatlar, imzalanan sənədlər və əldə edilən razılaşmalar qarşılıqlı münasibətlərin gələcəkdə daha da inkişaf etdiriləcəyindən xəbər verir. Prezident İlham Əliyev İran prezidentinin ölkəmizə rəşmi səfərini yüksək qiymətləndirərək "İran prezidentinin Azərbaycana rəşmi səfəri əlaqələrimizin yüksək səviyyədə olmasının təzahürüdür", - deyər bildirdi. Artıq qeyd edə bilərik ki, Bakı və Tehran arasında siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə əməkdaşlığın yeni mərhələsi başlanır.

Ölkərimiz və xalqlarımız arasındakı tarixi bağlara da toxunan dövlətimizin başçısı dedi: "Biz əslər boyu bir məkanda yaşamışıq, bir dövlət çərçivəsində yaşamışıq. Yəni qohumluq əlaqələri də çox genişdir. Bu gün iki müstəqil dövlət kimi biz bölgəmizdə önəmli rol oynayırıq. Bölgə məsələlərinin bölgə ölkələri tərəfindən həll olunması da hər iki tərəfin fikridir və siyasətidir". Prezident İlham Əliyev Azərbaycan-İran münasibətlərinin sadəcə siyasi maraqlara deyil, ortaq mədəniyyətə, tarixi irsə və regional məsuliyyət hissinə söykəndiyini xüsusi olaraq vurğuladı. Ümumiyyətlə, hər iki lider regionun taleyinin bölgə dövlətlərinin əlində olmasının vacibliyini bir daha qeyd edərək xarici müdaxilələrə qarşı ortaq mövqe sərgilədi.

Prezident Məsud Pezeşkianın "Azərbaycanın və əziz Azərbaycan xalqının Qarabağda və Azərbaycanın sahib çıxmalı olduğu digər ərazilər üzərindəki hüququnu tanıyır. Biz inanırıq ki, Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və buna hörmətlə yanaşıırıq" açıqlaması İranın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə verdiyi dəstəyi açıq şəkildə ifadə etməsi Cənubi Qafqaz regionunda sabitliyin qorunması və regional əməkdaşlığın inkişafı üçün mühüm zəmin yaradır.

Səfər çərçivəsində müxtəlif sahələrə aid imzalanan sənədlərin əhəmiyyətini vurğulayan Məsud Pezeşkian bildirmişdir: "Bu gün əldə edilmiş razılaşmalara, imzalanmış sənədlərə əsasən, Prezident İlham Əliyev müəyyən müddət çərçivəsində gələcək üçün strateji planın hazırlanması haqqında müvafiq nazirlərə, məsul şəxslərə göstəriş verib". Bu strateji plan həm iki ölkənin ikitərəfli münasibətlərinin daha sistemli və məqsədyönlü şəkildə inkişaf etdirilməsi, həm də regional layihələrdə birgə iş-tirək baxımından böyük önəm daşıyır. Xüsusilə nəqliyyat dəhlizlərinin, sərhəd ticarət zonalarının genişləndirilməsi, enerji əməkdaşlığının dərinləşdirilməsi kimi sahələrdə konkret layihələrin reallaşacağı gözlənilir.

Məsud Pezeşkian Prezident İlham Əliyevin şəxsi səylərini qiymətləndirib və ona ikitərəfli münasibətlərdə atılacaq addımlar, mümkün olan bütün sahələrdə əməkdaşlığı genişləndirmək və dərinləşdirmək üçün göstərdiyi əzmkarlığına görə təşəkkür edib. İran Prezidenti Azərbaycan Prezidentinin regionda sülhün və tərəqqinin təmin olunmasında oynadığı fəal rolu yüksək dəyərləndirir.

Azərbaycan-İran arasında qonşuluq münasibətləri Prezident İlham Əliyevin regionda əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə və gərginliyin azaldılmasına yönəlik siyasəti ilə yeni mərhələyə yüksəlir.

*Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*